

Universitatea „Ovidius”, Constanța

Primul spectacol

Nu toți cei care își dedică viața spectacolului de teatru au același drum de străbătut până la împlinire, fiecare este produsul propriului destin, marcat de greutate și de șanse, de zbaterile istoriei sau de capriciile potențailor vremii, de norocul de sănătate sau de nenorocul unei fragilități exagerate, de putințe sau neputințe, de gradul de civilizație sau de apetența față de actul de cultură al poporului din care te tragi și, nu în ultimul rând, de școala de teatru din care provii. Dar, indiferent cât de împlinită ți-ar fi cariera, oricât de strălucitoare ar fi steaua ce ți-a călăuzit pașii spre marile succese, există un fapt comun care te apropie de studentul ce pășește cu stângăcie pe scândura scenei, actorule celebru din oricare punct cardinal al lumii acesteia: emoția primului spectacol! Nu exagerez cu nimic atunci când afirm că poți uita, după ani și ani, roluri pe care critica de specialitate le va fi considerat importante pentru cariera ta artistică (mai ales dacă se întâmplă să ai cinci-șase premiere în câte o singură stagiune), dar nu vei uita niciodată primele spectacole, acelea pe baza cărora îți vei susține prelegerea pentru examenul de licență.

Pentru **studenții anului IV ai Catedrei de Teatru din Facultatea de Arte a Universității „Ovidius” Constanța, promoția 2007**, acest prim spectacol s-a numit **Tango** de Slavomír Mrožek și a avut premiera pe data de 8 februarie a anului amintit. Există în textul acesta destule momente obscure, ciudățenia și nonsensul fiind programatic urmărite în realizarea dialogului și în desfășurarea întâmplărilor, fapt ce lasă o largă deschidere posibilităților de interpretare, caracteristice teatrului de avangardă, cum este cel al absurdului. Lucrul asupra textului a început încă din semestrul doi al penultimului an, analiza detaliată a acțiunii dramatice – acțiune derulată cu accidente neprevăzute, chiar dacă aparent lipsite de rupturi hotărâtoare – constituind primul pas în complicatul traseu ce poartă pașii creatorilor personajelor spre limanul spectacolului înfăptuit. Am considerat **Tango** ca pe o piesă ce merge în echilibru pe muchie de cuțit, balansându-se cu agilitate între real, absurd și grotesc, având doar de câștigat în privința modalităților de exprimare din aceste întrepătrunderi. Intriga se desfășoară, ca în drama clasică, pe durata a trei acte, replicile tinzând a fi câteodată (mai ales cele ale lui Artur și Stomil) încărcate până la limita speculativului, în scopul cuprinderii problematicii ducând adesea către adâncimi filosofice ținând multiple și complexe implicații. Manifestare a forțelor, a energiilor, a impulsurilor, acțiunea dramatică exteriorizează dorinți, interese, sentimente, gânduri, atitudini. Deși prin modalitatea de scriere opera lui Mrožek intră în marea familie unde se întâlnesc numele lui Eugen Ionescu, Samuel Beckett sau Arthur Adamov, **Tango**, prin claritatea construcției și prin senzația de real pe care ți-o creează personajele, categorii psiho-sociale definitorii pentru societatea burgheză a începutului de veac XX, lume pe cale de a naște o nouă eră, aduce în discuție fapte ce copiază cu abilitate situații de viață. Într-o lume în care totul este permis, în care libertatea înseamnă „fă ce ai chef”, deviză urmată cu inconștientă consecvență de Stomil, capul familiei imaginate de Mrožek spre a-și sustine evantaiul ideatic al piesei, chiar anticonformismul este dus atât de departe, încât în lupta împotriva oricărei îngrădiri ce ar limita libertatea individuală, acesta devine, după cum spune Artur, fiul, conformist. Adeseori dialogul tinde către esențializare și abstractizare, efortul de a ține acțiunea într-o succesiune de fapte concrete fiind ușor de înțeles.

Revolta lui Artur împotriva haosului generat de pierderea oricăror reguli, încercarea de elaborare a unui nou sistem de valori, ascensiunea abia previzibilă a lui Edek, forța brutală capabilă să distrugă la fel de ușor tot ce stă împotriva celui ce îl investește cu putere, dar și pe cel ce îl creează, iată doar câteva dintre multele probleme ce trebuie nu doar discutate și înțelese, ci și transpuse în jocul concret al actorilor. Sute de nuanțe ce conduc la întruchiparea personajelor, sute de inflexiuni ale vocilor, mlădierea corpurilor, ritmul mișcărilor, când alert, când greoi, lasciv sau dinamic, amănunte ce dau viață unor abstracțiuni, unor portrete definind fiecare o categorie umană cu valoare de generalizare,

iată munca însumând zeci de ore a profesorului și a studenților-actori ce le compun până la devenirea lor pe deplin reală. Astfel, tradiția conservatoare ce nu acceptă noul fel de a trăi, agățându-se cu disperare de amintirea trecutului capătă, pe lângă numele "Unchiul Eugen", o nouă identitate, Florentin Roman. Tradiția ce se leapădă de ea însăși, cochetând cu ce aduce noul lipsit de consistență și de moralitate, este Eugenia, bunica absurd de hazlie chiar și în momentul morții, interpretată de Constantina Lepădatu. Stomil și Eleonora, generația de mijloc, practicanți ai artelor bazate pe "experimentul" ce se mulțumește cu spectaculosul formei sau al trăirilor exclusiv senzoriale scuzate de lozinca "fă ce îți place!", sunt aduși în fața publicului de Răzvan Radu și Andreea Irimia. Ala, adolescența ce încearcă să înțeleagă lumea în care a apărut fără a avea niciun fel de coordonate morale și nici prea multe șanse de a descoperi ceva care să-i acopere golul lăuntric, este întruchipată de Iulia Mihăilescu. Artur, eroul bântuit de angoasa deșertăciunii, însetat de certitudini morale și de ordine rațională este adus la rampă prin efortul mai mult decât onorabil al lui Atănase Ștefu, student în anul III actorie. În sfârșit, Edek, poate cel mai dificil de interpretat datorită gradării extrem de subtile a evoluției sale de către autor, prototipul șireteniei vulgare și oportuniste, gata oricând să profite de împrejurări pentru a-și satisface poftele sau a-și urma instinctul, violent și periculos, brutal și ticălos, poartă amprenta personală a lui Sorin Istrate. Eventualele inegalități pricinuite de emoție, putere de concentrare sau de înzestrarea personală, sunt ascunse cu destulă abilitate în jocul echipei, efortul colectiv și disciplina impunându-se ca aspect general.

Înainte de a fi toate marile personaje, pe care le doresc din suflet să le interpreteze cu succes cândva, ei vor rămâne aceștia de astăzi, îmbujorați de emoția începutului, generoși în prima lor ofertă artistică, doritori de performanță și încărcăți de speranțe. Iar eu, privindu-i cu nostalgică înțelegere, contempļu în amintire întâmplări petrecute în cei câțiva ani petrecuți împreună și le dăruie aceste rânduri de sfârșit de școală, cu gândul la drumul lung, pietruit cu miracole dar și înșesat de obstacole, ce îi așteaptă.

Conf. univ. dr. Vasile COJOCARU